

22. Proti razsodbi disciplinarnega senata ima obdolženec pravico vložiti ugovor tekom 14 dni od obvestitve na ministrstvo prosvete potom prosvetnega oddelka.

23. Proti razsodbi ministrstva ni ugovora. Ako se je pa kršil zakon, ima kaznjenece pravo se pritožiti v I. instanci na upravno sodišče, v II. instanci na državni svet.

24. V slučaju kazenske obsodbe, s katero izgubi učitelj voljno pravico v občinski zastop, odpusti prosvetni oddelek učitelja brez preiskave.

Ako je pa sodnja odredila sposobnost za nadaljnje poučevanje, lahko predlaga

v ozira vrednih slučajih prosvetni oddelek upokojenje.

Za časa take preiskave suspendira prosvetni oddelek učitelja. Istotako sledi aretaciji učitelja vedno suspenzija od službe. Med suspenzijo prejema učitelj svoje prejemke.

25. Vse disciplinarne zadeve je obravnavati nujno ter naj bo preiskava v 3 mesecih končana, kadar se ne čaka na izid razsodbe sodišča.

26. Disciplinarni predpisi se smiselno uporabljajo tudi za upokojenca.

27. Ako je potreba nadaljnjih določb, se porabljajo disciplinski predpisi zakona o civilnih uradnikih, v kolikor ne nasprotujejo tem določbam.

sednik tov. J. Kržič je naglašal njune za-sluge za splošni napredek in za šolstvo v konjiškem srezu, želeč prvemu, da deluje še dolgo let zdrav in srečen v prid šolstvu in učiteljstvu, drugemu pa dolgo uživanje zaslužnega pokoja. V znak priznanja njunega delovanja jima je društvo hvaležno poklonilo (po tovarišici Pleškovi) diplomi o častnem članstvu. Vidno ginjena sta se slavljenu prirčno zahvalila za iskrene častitke, veseleč se poklonjenih, krasno izdelanih diplom (dela Učiteljske tiskarne). Tov. nadzornik Šumer in Lichtenwallner sta se s prirčnimi besedami spomnila slavljencev, veseleč se istotako društvenega odlikovanja obeh zaslužnih društvenih članov. Nadalje je vzpodbujal tov. Šumer k delu za mili naš narod in za državo, naglašajoč, da je le resno in vztrajno učiteljevo delo sredstvo k povoljnim učnim in stanovskim uspehom. Tov. Lichtenwallner pa se je kot novoimenovani nadzornik za srez Konjice dotaknil načel, ki so potrebna v dosego vzgoje in pouka. Naglašal je, da naj vlada na vseh šolah enotnost, učitelj sam bodi otrokom vzor posnemanja ter naj stremi za čim idealnejšo narodno in državno vzgojo poverjene mu mladine brez ozira na levo in desno. V dvomljivih stvareh pušča učiteljstvu prostost, le da smo si jasni glede ciljev. Metoda sama bodi prirodna in psihološki utemeljena. Le učitelj, ki vodi otroke tako, da se čutijo pri pouku vedno le kot aktivni, sodelujoči člani, je prodril v globino pedagoško-didaktičnega delovanja. Samodelavnost učencev, vzgojo njih volje je pospeševati, gojiti je takozvani priložnostni pouk in pouk na prostem, ročno delo in samovlado učencev. Ves pouk na ogrevaj učiteljeva ljubezen do vsega s pomočjo najčistejšega idealizma. Medsebojnega razmerja med učiteljstvom naj ne kali niti najmanjša senca, niti najmanjša pega ter se držimo gesla »Dolžnost nad vse!«. Oficialnemu slavju na zborovanju je sledilo neoficialno v »Narodnem domu«, kjer sta počastila s svojim posetom društvu in slavljenu prijatelja šolstva in učiteljstva gg. srezki poglavar dr. Trstenjak in srezki komisar dr. Mahnič. Sledili so pozdravni in drugi govori, pevske točke i. dr. Le žal, da je bilo lepega dne tako hitro konec.

— Pridelitev učiteljev osnovnih šol za pouk petja na srednjih šolah, Ministrstvo prosvete je z odlokom S. N. Br. 2479 od 9. februarja 1925 odločilo, da se učitelji, ki poučujejo petje v I. in II. razredu srednjih šol lahko osvobodijo za toliko ur pouka na osnovni šoli, kolikor imajo pevskih ur, če ne marajo poučevati na srednji šoli za tolik honorar, kakor je predpisan

— Poziv učiteljicam s 35 službenimi leti, Veliki župan, odnosno prosvetni oddelek, je pozval vse srezke šolske svete, da predložijo izkaze onih učiteljic, ki bodo izpolnile 1. septembra t. l. 35. leto svoje

službene dobe. Zajedno pa naj te učiteljice pozovejo, da vložijo do navedenega dne svoje prošnje za stalno upokojenje.

— Iz hribov. (Dopis, oziroma odgovor.) Na dopis »Izvenšolsko delo« v »Učit. Tov.« z dne 5. marca 1925, št. 9, si dovoljujemo mi hribovske učitelji vprašati oziroma zaprositi dotičnega dopisnika, da nam priobči načrt izvenšolskega dela v gorskih krajih. Najbrže razpisniku niso dovolj znane hribovske razmere! Večkrat smo se že vprašali, kje in kdaj naj začnemo z našim delom, ko pa stoji šola največkrat na samem in so ostale hiše tudi kar po cele ure oddaljene — do katerih prideš le po blatnih stezah. Ko se prikažeš pred hišo pa ti še pred obrazom zaprejo duri. Tako je naše življenje in nič drugačno pri najboljši volji in veselju delavnosti.

— Bela Krajina, Šolska mladina priredi na Talčjem vrhu igrokaz: »Snežulčica«, »Povabilo«, »Mož z medvedom«, »Razgovor ob potoku«, »Marko in kralj Matjaž«, »Ciciban poslušaj očetovo uro«, »Palčki«, rajanje in zahvala palčka, v nedeljo 15. marca v šoli ob 3. uri popoldne.

— Tiskarski škrat je napravil v Krajčevi tiskarni ob tiskanju knjižice »Iz torbice belokranjskih palčkov« nekaj tiskovnih pomot, kar naj blagovolijo cenjeni čitatelji oprostijo. Po sporočilu predsednika belokranjske podružnice SPD, Ivana Zagažna, so omenjene knjižice že vse razprodane in se bo priredila druga, izpopolnjena izdaja, ob kateri se bodo tudi odstranili tiskovni pogrški. — Albin Čebular.

— Zakaj državni svet ne reši pritožb? V državnem svetu se nahaja še danes isto število osebja kot leta 1922. Po sprejetju uradniškega zakona so se posli državnega sveta podesetorili in zato je povsem nemogoče, da bi se vsi akti točno in hitro reševali. Ako bi status osebja v državnem svetu še nadalje ostal neizpremenjen, tedaj bi uradniki na rešitev svojih pritožb morali čakati še najmanj 2 do 3 leta. Državni svet deluje stalno, a dela napredujejo le počasi in to zgolj radi nezadostnega števila osebja. O tej pereči zadevi je bila že obveščena vlada, ki bo gotovo ukrenila vse potrebno, da delo državnega sveta ne bo zastajalo.

— Šolska vodstva in učiteljske knjižnice opozarjamo na mesečno revijo za novo zborovsko glasbo »Zbori«, katero je začelo izdajati pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. List bo prinašal nove ženske, moške in mešane zборе, lično litografirane na lepem papirju. Naročnina, katero je treba poslati naprej, znaša za Jugoslavijo 20 Din, za Italijo 10 Lir, za Ameriko 1 dolar. Naročila sprejema po dopisnici pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, »Narodni dom«, I. desno. Naroča se tudi potom Učiteljske knjižarne. Revijo toplo priporočamo v naročbo.

## Gibanje učiteljske omladine.

— uč 9. sestanek učiteljskega naraščaja v Mariboru se je vršil v soboto, dne 7. marca t. l. ob 1/26. uri zvečer. Tovarišica predsednica je po uvodnem pozdravu dala besedo predavatelju, ravnatelju meščanske šole g. D. Humeku. Gosp. ravnatelj je govoril o snovi: »Učiteljeva izobrazba je predpogoj za delo med narodom«. V lepo zasnovanem govoru se je predavatelj z njemu lastno preciznostjo dotaknil vseh vprašanj, ki se nam stavijo, ali si jih stavimo tovariši, ko stopamo med deco, med narod, da bi ga vzgojili, mu bili kažipot in ga vodili po širnem polju narodovega udejstvovanja. V šoli smo še, izobrazujemo se v prvi vrsti za delo v šoli, a tudi za delo med narodom. Toda šolska izobrazba še ni vse; začetek je, osnova, na kateri je treba graditi. Nadalje se mora izobrazevati vsak sam i za šolo i za delo med narodom. Da, i za delo med narodom, kajti učitelj, kjer ni, bi moral biti voditelj naroda, nadaljevati bi moral vzgojno in prosvetno pot z mladino tudi v pošolski dobi in v dobi udejstvovanja v javnem življenju teh, nekaj njegovih otrok. Učitelj ne bi smel dovoliti, da mu v pošolski dobi prevzamejo njegove otroke drugi voditelji. In prevzamejo mu jih ponajvečkrat v onih slučajih, ko učitelj nima dovolj izobrazbe, da bi jih sam vodil. Nato je g. predavatelj podrobno govoril o izobrazbi, ki jo primanjkuje učitelju-voditelju naroda ter navedel smernice, kako jo doseči. Poglobiti je treba v šoli pridobljeno jezikovno in domoznanstveno izobrazbo; potreba in korist potovanj; da se vzbudi in utrdi narodna zavest. Seznaniti se s prirodopisno vedo v zvezi z narodnim gospodarstvom, fizika, kemija, kmetijstvo. Zanimati se za narodno zdravstvo, alkoholizem, tuberkuloza, nalezljive bolezni. Poznatí je treba zadrugištvo in denarne zavode, povdarjati njih pomen. Podpirati podjetnost v narodu; izkoriščanje naravnih sil in zakladov — tehnično znanje. Pomagati je narodu v občevanju z oblastmi; poznanje uprave. Tudi za umetnost se je treba zanimati in vzbuditi zanimanje z zbiranjem narodnega blaga, pesmi. In organizator naj je učitelj; Pevska društva, čitalnice, sokolstvo. Pa še politik da je učitelj! Da, časi zahtevajo tudi političnega udejstvovanja. Učitelj bodi kot politik takten vedno in zlasti še v odnošajih s stanom, s katerim vzgojno deluješ v šoli.

In ob sklepu, ko je gospod predavatelj pokazal na vse težave, ki so združene z izobrazevanjem in delom, ko je znova povdarjal, da »življenje ni praznik«, ni pozabil omeniti tudi na uspehe, ki jih rodi delo, ki ga nismo začeli radi samohvale in sebičnih namenov, ampak smo ga začeli le radi uspehov, ki bi naj bili v korist našemu narodu. In vendar ima dobiček tudi vsakdo, ki dela, kajti delo krepi, uživanje ubija!

Tov. predsednica se je z lepimi besedami zahvalila g. predavatelju in naznanila, da bo prihodnji sestanek v soboto, dne 14. marca t. l. v I. a razredu deške meščanske šole v Krekovi ulici ob 1/26. uri zvečer. Ob sklepu je tovarišica predsednica ugotovila, da se sestankov tovarišice številneje udeležujejo kakor tovariši; ali naj bi bilo to znamenje tudi za poznejše delo med narodom? — Zapisnikarja.

## Splošne vesti.

— Škandalozni pojavi. Ker smo žalobno prišli tako daleč, da se zaslišujejo učitelji uradno, če so oni dopisniki »Učiteljskega Tovariša« izjavljamo, da bomo odslej prinašali vse kritične članke nešifrirane in bo uredništvo prevzelo

odgovornost za vse dopise, ki pridejo v list. To smo primorani storiti, da zaščitimo svobodo kritike vseh javnih naprav, in da varujemo svobodo javnega mnenja, ker se hočemo z vso odločnostjo boriti za to, da si ohranimo v svobodni naši državi vsaj toliko pravic in svobode, kolikor smo jo imeli v najbolj absolutni klerikalni dobi v Avstriji, ko se ni nihče spozabil tako, da bi uradno zasliševal urednika »Učit. Tovariša« ali nepodpisane dopisnike zaradi dopisov v listu, dasi je bila kritika drugačna od današnje. Nismo se strašili povedati javno svojega mnenja v dobi dr. Koroščevega prosvetnega režima in imamo tem manj povoda, da bi si pustili kratiti svobodo kritike in izražanja javnega mnenja danes. Pričakujemo od našega članstva, da bo kot en mož znalo varovati svobodo javne kritike in svobodo javnega mnenja proti reakcionarnemu nazadnjaštvu.

— Gospodu K. iz »Narodnega Dnevnika« (5. marca 1925) naznanjam, da sem jaz podtaknil »Zvončku« klopotec »Kosov dvoboj« brez urednikove vednosti. Predno pa nadaljujem literarno in psihološko zanimiv komentar o »kulturni sramoti«, da je kdo kljub kulturnemu primatu etike nad estetiko lahko estetičen ženin, a istočasno moralna propalica (prim. Klerikalnoliška vohunstvo l. 1893./94. in separatistično vohunstvo l. 1920., opisano v Klopotcu »Panova osveta«, »Zvonček« 1921.), zahtevam, da mi javite najprej, čigav je tisti dolgi paranoični nos, ki v svoji megalomaniji vse obrača nase in je prvi zavohal moj zadnji klopotec?

Sava Radič-Mirt.

— Donesek k časnikarstvu »Narodnega Dnevnika«. Slavno uredništvo, ki so mu naši listi in naše ustanove tako zelo prirastle k srcu, naj blagovolj vzeti na nos očala in naj še enkrat prečita znano zaupno informacijo, predzadnji stavek, da se prepriča, kaj ni bilo za javnost. Potem naj se prime za dolgi nos, kadar bo še s takimi zadevami prihajalo na dan.

— Premestitev tov. Herbsta iz Ljubljane v Mokronog. Kakor doznajemo je tov. Herbst, ki je član UJU, premeščen iz meščanske šole v Ljubljani v Mokronog. Ker moramo smatrati premestitev tov. Herbsta za politično, najodločneje protestiramo proti tej premestitvi in tovrstnim postopanjem z našim članstvom; posebno, ker je tovariš Herbst žrtev zapeljivcev, ki so lepo na varnem ali se vsaj čutijo na varnem in zapeljujejo naše mlade ljudi v svoje politične pustolovščine. Resno pa svarimo pred nadaljnjimi atakami na naše članstvo, ker jih bomo dosledno pobijali.

— Šolski zakon. Ker predloga o osnovno-šolskem zakonu iz tehniških vzrokov ne moremo objaviti, so se člani poslušajo ankete izjavili, da po potrebi referirajo o svojem delovanju na društvenih zborovanjih. Tozadevno se je obrniti na strokovno tajništvo UJU, ali pa direktno na tovariše: R. Mencin Prevalje), L. Potočnik (Štore pri Celju), Jos. Lapajne (Cerklje pri Kranju).

— Izpremenjeno zaračunavanje v plačilnih listih. Glavna kontrola je odredila, da se bodo od 1. aprila t. l. nadalje zaračunavale draginjske doklade za otroke in za ženo v plačilnih listih v rubriki pri draginjskih dokladah in ne več kot je bilo doslej, da se je zaračunal en del draginjskih doklad v zmislu pragmatike pri plači. Od 1. aprila nadalje bo torej razvidna v plačilnih listih plača zase in draginjske doklade zopet ločeno zase.

— Izročitev častne diplome oblastnemu inspektorju H. Schellu in okrajnemu šolskemu nadzorniku v pok. R. Jurku od Učit. društva za konjiški okraj. Na zborovanju okrajnega učiteljskega društva se je vršilo slavnostno imenovanje obeh članov za častna člana društva. Pred-

## Knjižarna Učiteljske tiskarne Ljubljana — Frančiškanska ulica 6.

NOVO! Ima v zalogi: NOVO!

OROŽEN — CAPUDER:

## Stenski zemljevid Slovenije.

Merilo 1 : 130.000. Nenalepljen v šestih listih Din 120.—, nalepljen na papir s platnenimi prigibi Din 240.— na platnu in palicah Din 360.—

a) ROČNI ZEMLJEVIDI:

1. Gavazzi: Kraljevina SHS. Merilo 1:3.000.000. Din 3-50.
2. Senoa: Kraljevina SHS. Merilo 1:2.500.000. Din 5.—
3. Novak: Kraljevina SHS. Merilo 1:2.500.000. Din 8.—
4. Novak: Slovenske dežele in Istra. Merilo 1:750.000. Din 8.—
5. Dimnik: Ročni zemljevid slovenskega ozemlja. Merilo 1:600.000. Din 10.—
6. Dimnik: Prekmurje in Medumurje. Merilo 1:150.000. Din 10.—
7. Dimnik: Pohorje, Kozjak. Merilo 1:150.000. Din 10.—
8. Dimnik: Slovenske gorice, Dravskoputjsko polje. Merilo 1:150.000. Din 10.—

b) STENSKI ZEMLJEVIDI.

1. Orožen: Stenski zemljevid Primorske. Din 200.—
2. Zemljevid slov. ozemlja (v 4 listih) skupno z imenikom krajev Din 65.—, na platnu in palicah Din 165.—
3. Franovič-Gavazzi: Zemljevid Jugoslavije. Merilo 1:600.000. Na platnu in palicah Din 320.—
4. Cvijić: Zemljevid Jugoslavije. Merilo 1:500.000. Na platnu in palicah. Din 320.—
5. Marinković: Karta kulture kraljevine SHS. Vel. 136x120 cm. Din 80.—, na platnu in palicah Din 250.—
6. Franovič-Gavazzi: Karta balkanskega poluotoka. Merilo 1:800.000. Na platnu in palicah Din 450.—
7. Tatalović-Tomić: Pregledna zidna karta Evrope. Merilo 1:6.000.000. Vel. 100x85 cm. Din 16-50. Na platnu in palicah Din 80.—
8. Modestin: Fizička karta Evrope sa novim drž. granicama. Merilo 1:3.000.000. Na platnu in palicah Din 400.—
9. Zemljevidi Azije, Afrike, Amerike, Avstralije. Vel. 130x150 cm. Na platnu in palicah Din 350.—
10. Palestina in zemljevid obeh polot po Din 80.—